

מסורת הש"ס

(א) קדושין ה' ב (ב) נדרים ב
 סג. סוטה ג, א (ג) נדרים ב:
 ע"ש, ד (ד) שבח כ, ה (ה) שם
 מז, ו (ו) שם מ, ז (ז) שם
 נא, ח (ח) "ב" קח,
 ט (ט) נדרים י, י (י) כתובות
 ע, ל (ל) במדבר ו, ז (ז) "ל
 במטולטלת, ת (ת) עיני חוס'
 ע"ב ד"ה אמר שמואל,
 ז (ז) מכאן שיך לע"ב

תורה אור השלם

1. כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה
וּבְעֻלָּהּ יִהְיֶה אִם לֹא
תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מִצָּא
בָּהּ עֲרוּת דָּבָר וְכָתַב לָהּ
סֵפֶר בְּרִיתוֹת וְנָתַן בְּיָדָהּ
וְשָׁלַחָה מִבֵּיתוֹ:

דברים כד א

נוסחת רבינו יהודה
בן רבינו נתן

אָן כִּי׳ כְּמוֹ בְּתַחֲלֵה זִיִּר
לְהִנּוֹן יִירוֹשׁ מִסְכַּת מִזֵּר
לְבִרְיוֹ פִּיחֻס דָּר מִן אֲזִיל
(א״שׁ ג״ר ג״ר אֲזִיל בְּאֶרֶךְ
חֲמ״ט: ג: שֶׁסֶּה: ג:) (וּקִי)
מִזֵּר פִּיחֻס (לִיבֵן לִיבֵן אֲזִיל)
ד: אָן: יִירוֹשׁ לִיבֵן לִיבֵן אֲזִיל
זִיִּר דְּמִי: וְאֵן דְּסִמְדִּי:
וְ (יִירוֹשׁ) לִיבֵן אֲזִיל: ג: גְּבִי
מִזֵּר מִלְּקָח וְכִמֵּה שׁוּמִינִי:
בְּמֵה דְּבִרְיוֹ יִירוֹשׁ אֲזִיל
גִּמֵּה דְּבִרְיוֹ יִירוֹשׁ אֲזִיל
ט: בְּשִׁבְלֵי הַוֹּאֵל וְ אֵן בְּמִזֵּד
קִיבֵלֵי וְאֵן שְׁבוּעָה קִיבֵן אֲלֵא
אִיבֵרֵל בְּעִלְמֵל דְּנִפְקֵא
בְּחִמּוֹ דְּבִרְיוֹ:

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה כל מינו
ויר' לשון אומות קן משום
(ז) ויתבאר חי נמחק:
(ח) ד"ה תנא קלקל וכו'
סדר נשים היא ותנא:
(ט) ד"ה אלף וכו' כמה
(י) ויאלה איסורא
(יא) ד' תוב' ד"ה מתי
טעמא וכו' דבסדר קדשים
ויר': (ס) בא"ד הלכך
קבעה אומה מסכתא:
(י) בא"ד כדפריך התם
מכדי וכו': (י) בא"ד
להפריך בלשוננו: (א) ד"ה
אלף לעולם ד"ה אלף וכו'
לפטר טעמא:

גליון הש"ס

בספר שם הגדולים
להגאון מוה' חיים יוסף
דוד אונגלי צלות ש' כתב
נשם הרב יד מלאכי דפי'
נייר לינו מרש':
תוס' ד"ה או אהא נאה
ובגמרא מפדש. ז"ל
אפרס: תוס' ד"ה האומר
הריני כזה בו' לא מהנה.
עיין ר"ג נדרים דף ט'
ע"א ד"ה כשהיה:

מוסף רע"י

אָהאַ. אַהײַז (קדוּשׁין)
 (ח). כּל הַדְּרֹאָה
 נִצְוֹהָהּ בַּקְּלֹדוֹת
 וּבִנְשֻׁתָּהּ, שֶׁנִּשְׁמָעוּן
 דְּקִמְתִּי מִמֶּנִּי (סוּסוֹת ז)
 וְשָׂרָה חֶבֶל לִמְעַלְמֵהּ
 מִדְּרִיזָהּ. יִזְרֶה
 עֵצָהּ מִן הַיָּדִין.
 שֶׁיִּזְרֶה לִּירֵד קִלּוֹת
 רֹאשׁ וְסוּף גִּרְסָה
 לֵאמֹר לֵד כִּדְרִי. שֶׁ
 חֶבֶל (גִּיטִין פה) וּבִבְחִי
 בְּלֹא חֶבֶל. בְּמֵה
 וּבְמֵה אֵין טוֹמָנִין.
 לְסַכֵּחַ דְּרִיזָה מַעַל
 גַּבִּי מִירֵה לְטוֹמָנֵהּ
 קִדְרֵה אֶחָד וְאֶחָד

בל * אֶל כִּינוּי נזירות כנויות. כל המקבל עליו מזירות צאחות לשון שצדו להן חכמים הרי הוא נזיר כמו יצאס אמר הריני נזיר. ואלו הן כינוי מזירות גומיק מזה פזח מי שאמר הריני מיק או שאמר הריני מזה או פזח הרי הוא נזיר משום הלץ טעמי אית דלמרי לשון שצדו להן חכמים הן ואית דלמרי דהני כינוין לשון ארומות הן ט (א) דואי משום דכי מחקת לרגל דק"ף דמיק ודופן דח' דמזח וגגו דפ"א דפזח ודופן ח' שבו משווית ליה נזיר: האומר אהא. אע"פ שלל הוילא בשפתיו מזיר: הרי זה נזיר. לידות מזירות כנויות וכסם שאחז אדם צבית יד של כלי ומגציה את הכלי עזמו קך זה כיון דלמר אהאיה או שאמר אהא נאה הרי זה נזיר.

וטעמא דכונה מתנינן מפרש בגמרא:
גב' מ"ט חני נזיר. דמאי איירא
מיילי דנזיר בסדר נשים: **תנא אקרא**
קאי וכו'. וצדין קוטה דדזה ליה
לתניינה לזתר סוטה אלף אידי
דלמא כתובות דעיקר סדר נשים^(א)
ותנא ביה פרק המדיר^(ב) תנא ליה
נדרים לזתר כתובות והדר תנא נזיר
דמסמין ליה קרא לנדר נדר נזיר
וגו'^(ג) והדר תנא סוטה דלמא מר
כל הוואה סוטה בקלולה זיר עגמו
מן היין^(ד) היינו דלאמרינן בסוטה
(דף ז.י.) בתי הרבה יין עושה כו':
פסח כרמיו. דקתני כל כרמיו מזירות
מזירות: **ומפרש ידות**. האומר אלה:
תנא מההוא דסליק כו'. אורחא
דתנא מההוא דסליק מתחיל לפרושי
בדישא דדתנן כו': **אלא לעולם חני**
הכי ומני הכי. ומסתברא טעמא
דהתם^(ה) גבי צמה בזהה יוצאה^(ו)
אידי בזהה הוא דלמי שאסור לגמל
ללל^(ז) צאפסר אלל הוא חני חייב
לצדכ שאינו ראוה לה הלך קלישא
איסורא ולהכי מפרש התיירא בדישא:
וגבי

ולא מנחילין ומפרש אלו נה
ותני הכי אלא התם דאיסורא
גבי בהמה דאיסורא אידי
קונס וא"ת ולר"ל איך יצא קרבן על
זה צד חכמים לנדור בהם צמיר קצלה
אלא לענין מלקות דלקי אם עבר על
ולגופיה לא אינטרין דהא מרישא שח
מה הא האומר הריני אפילו מיר עובר
הני לאו ידות מירות נינהו דאם כן לי
יצוריה משמע דמירות בא לומר כי
(י) בסקר קדשים הוה ליה למתניהם
לה שכינתהו יין הלכך (י) מני אותם
מי גרס לעצירה יין כלומר ונכון הוא
היין כמיר ולכך שנה מיר בנשים שגם
בנשים משום דעיקר פרשת נדרים בפר
מאי שנה דקתני סוטה ומשני התם א
דמתי ליה א"כ ה"ל ישיני הכא דלכך
מיר לשנות סוטה טפי ומה ענין א
כל הרושע סוטה כו' ומה ענין זה לזה
בסוף המגשש במסכת גיטין (דף 5.) דס
קשה אמאי תנא מירות אלל סוטה ה
ובטעמא דהכא לחוד לא כגי דא"כ
ולאגז נדרים תנא מיר והדר חוזר ל
דאיסורא דנפשיה פי' התלויה בחד
דבהמה מפרש היתר ברישא: (י) (ג)
דנפשיה הוא: ידות הואיל ואתי
כמירות: בעיקר קרבן. דהיי

י"ף הכל אצל גדולי העוה"מ דג"מ. ומהו המסופר ואסור (שבת ע"ח). במה אשה יוצאה. רש"י.
תכשיט וזרז ירי כגון אלהים ואלהים ודילמא חמי לאסוריה דאורייתא.
א"ל שלום משה על שבתם בשבתם שבתם, ודילמא דילמא חמי בשבתם ירי חמשה אורחות
הקדושין אצל היה משה (נ"ח). וכן נודעו ומבדילין. יר קדושין שנתלן אצל קדושין שנתלם
אצל מנוחם. דהיינו שנתלן אצל זה ואלו אצל קמי יר נתלן אצל זה. ואלו שייט שנתלן
מבדילין. ומה נני ירי שנתלן ומבדילין (ש"ס"ח ע"ב). ודילמא חמי מבדילין. ויר שנתלן
אצל אצל אצל יתנוח אצל אצל חמשה קדושין אצל מורשישין (ש"ס).

כל כנויי נזירות פרק ראשון נזיר

בל בינוי נזירות בניירות. כל דבר שאינו עיקר שמו כן נקרא כינוי לחול עליו נזירות לכל דבר כאילו אמר בשם העיקר דהיינו אהא מזר ומהני למיהוי מזר כי אמר הכנעין אהא מזיק או מזיח או פזיח כמו בשם העיקר והם נקראין כנויין:

האומר אהא חרי זה נזיר.

וצגמרא מפרש דאיכא

ההוכחה כמו שניזר עובר לפניו זה
ונקרא ידות מירות שלא גמר דבורו
ומהני לחול עליו כל דיני מירות
כאלו גמר דיבורו כאלם האותו
צבצב יד של כלי ומצביו צדק כאלו
אאותו בכלי: **אן** אהא נאה. גם
הה נקרא ידות מירות ובגמרא * מפרש
אחמאי לא ערבינהו למיתנייהו לצבא
אחת וליתני הכי האומה אחא או
אחא נאה הרי זה ניזר י:

ניזר ניזק ניזח פוזח חרי זה ניזר.

לפי שרצה לפרש כל הכוונין
 פתח ואומר נזיר וכו' כלומר נזיר
 הוא עיקר השם הכתוב צתורה שעל
 ידי לשון זה חל עליו שם נזירות
 והנה"א אם אמר בלשון הכוונין רמו

נזיקת מים פזיה ורשע למתנתיות
 אחא לפרושי דקתני כל כניי מירות
 כמירות ובכנייין נחלקו אמוראים
 בצ"ק גדדים (דף כ') ר' יוחנן אומר
 לשון אומות הם פירוש שלש לשונות
 אלו משבעים לשונות הם ואם תאמר
 ויחנן מצי אירא הנך ר' שלש לשונות
 וכלל ע' לשונות נמי א"ש קבל עליו
 מזירות באחד מהנך הלשונות חייל
 עליה המירות וי"ל דא"ה"ג דגס
 בשאר לשונות אם מכירם ומבינם
 ומתכוין לקבל עליו מזירות הו מזיר
 אצל מהאי לישני למתנתיות כי האר
 וזכור אחד מן שלש לשונות הללו
 חיילי עליה מזירות (והו) נמי כי אין
 מתכוין משום דדמי טפי לשון תורה
 מלשונות אחרים ור"ל פליג התם
 ואמר לשון שצדו חכמים מלבם והתם
 פריך אמאי צדיניה ותקניהו רבנן
 לשון כנויין והש"ב דוימין דבעי
 לשון למימר לה' קרבן ואמר לה' גרידא
 ומפיח לה' שמים בצטלה ולך תקנו
 כנויין שלא הורגל הלשון לומר לה'

יְתִי חֹלֵץ עֲשֹׂהָ וַיֵּשׁ לוֹמֵר כִּיּוֹן דַּמְתְּכוּן לְגִדּוֹר צִמּוֹר וַיּוֹדַע שְׁלָשׁוֹן
הַכְּמוֹצַת בְּחֹרָה א' וְהִרְרִי יִחְיָאֵל פִּירֶשׁ דְּרִי'ל לֹאז לַעֲנִין קֶרְבֵּן קֶאֱמֵר
הַיִּיִס: הַאֲוֹמֵר הִרְרִי בֹוּהַ. בְּגִמְרָא מִקּוּי לֵה דְמוֹר עֹוֹבֵר לַפְּנִי
א' וְזִמִּיר עֹוֹבֵר לַפְּנִי דְהוּי נִיזִר אֵלֶּה לְדִיּוּקָא אִינְטֶרְפִּיך טַעמָא דֶאֱמֵר
זֶה זֶה מִן הִרְרִי כִי לֹא סִיִּס כֹּה: הַרְרִי מִסְאֶסֶר הִרְרִי מִבְּלָסָר.
דְּגִמֵּר דְּבִירוֹ אֵלֶּה שְׁלֹא פִירֶשׁ לִהְיֹוֹת אֲמִירוֹת וְאִנּוּ: הוּא דִּמְפֶרֶשׁ
לֵה דִּמְפֶרֶשׁ בְּגִמְרָא: מֵאִי טַעמָא תִּנִּי נִיזִר. פִּירֶשׁ בְּסִדֵּר נִשִּׁים
אֶקְרָא קֶאֱי וְהִי אֵס וְגו' מִי גֵרֵס לֵה לַעֲבִירָה יִין כְּלוֹמֵר מִי גֵרֵס
הִרְוָה סוּטָה בְּקִלְקוּלָה חִיר עֲלָמוֹ מִן הִיִּין. סִיּוֹס הַדְּבַר שֶׁאֲמֵר תַּחֲלָה
וְצִנְדֵּר וְשׁוֹב מוֹסִיף לוֹמֵר שְׁכָל הִרְוָה סוּטָה בְּקִלְקוּלָה חִיר עֲלָמוֹ מִן
הִי (דף ט:). שֶׁהֻבֵּל נִבְדָּק כְּמוֹ הַנְּבֻטֵּל וְנִבְדָּרִים לֹא צִנִּי מִ"ט תִּנָּה
מִמָּה דִּקְאֲמֵר בְּרִישׁ סוּטָה (דף ט:). כִּדְפִירָךְ ① מַכְדִּי תִנָּה מְזִיז קֶסְלִיק
אֵלֶּה אֲשַׁמֵּר (דף ט:). תִּנָּה נִמִּי נִדְרִים אִיִּידִי דִּתְנָה נִדְרִים תִּנָּה נִמִּי זִמִּיר
מִיִּסְתַּחֲבָה לֵיה דִּלְגַּב נִדְרִים יִשְׁכָּךְ לִסְדֵּר קִדְשִׁים שְׁכֻלוֹ קֶרְבָּנוֹת וְרִאֲוִי
לֵי טַעמָא דִּתְנָה אֶקְרָא קֶאֱי וְקִשָּׁה לִמְנָה לוֹ הַלְשִׁיךְ ② לִשְׁנוֹ וְלוֹמֵר
א' קֶאֱי אִינוֹ ר"ל אֶקְרָא דְכַתִּיב בְּפֶרֶשָׁה אֵלֶּה ר"ל אֶקְרָא קֶאֱי דְכַתִּיב²
פִּיר מֵאִי דְכַתֵּב זִמִּיר בְּסִדֵּר נִשִּׁים דְּמִי גֵרֵס לַעֲבִירָה יִין וכו' אֵלֶּה מִ"מ
הִי קֶאֱמֵר דְּכָל הִרְוָה סוּטָה בְּקִלְקוּלָה חִיר וכו' וְגַם זֶה עֲבִירָה
בְּסִדֵּר הַפֶּרֶשָׁה לִכְךָ חִיָּךְ טַעמָא דִּהֶסֶם דִּלְגַּב הַמְדִיר תִּנָּה נִדְרִים
: אֵלֶּה אֲעֹוֹם תִּנִּי הִבִּי וְהִבִּי. וּבְכוּלָּהוּ אִיכָא טַעמָא הֶסֶם
וְצִמָּה אֲשֶׁה יוֹאֵלֶּה מִפֶּרֶשׁ אִיסוּרוֹ בְּרִישָׁא וְגַבִּי בְּצִמָּה דִּלְסוּר
שָׂא. כְּלוֹמֵר בְּתַנְיִינִן בְּמֵאִי דִּפְתַּח צִיץ ③ הַכְּנוּיִן וְצִיץ הִידוֹת אִיסוּרָא
נִין בְּפֶרֶק קֶמָא דְנִדְרִים (דף ט:). זִמִּיר לִהְיוֹת לֵה לַעֲשׂוֹת יְדוֹת מִצִּוֹת
שֶׁה דִקְבַּל מִצִּוֹת גִּמּוֹר הוּא אֵלֶּה שֶׁאֲמֵר בְּלִשׁוֹן כְּנוּי:
לִימָא

תמצא חן בכינוי כי מצא בה ערות דבר ורוב המגשים ע"י ערות דבר מגרשים וע"י קלוקל ש עצמו: פתח בכנויין ומפ' דיות בדרים נמי פריך ותו דיות אינשי שכה התנא להוכיזי דיות בריש ונדפשה וכו' משום דאיסורא נדפשה אמיר עליה מפ' (אסור) [איסורא] בריש אמיר ונדפשה ליל פריך משו נוחלין ומיש מותרתן וליה ומיש טענות שכן ולבונה ומיש טענות הגשה ומיש משום דאדוקים מש' הריא טענות הוה ודור וזו פריך במבמה במה

עין משפט
נר מצוה

א א מ״י פ״א מהל'
מירות הל' ח סמג
עשין קטו:
ב ב מ״י שס הלכה ו:
ג ג מ״י שס הלכה ח:
ד ד מ״י פ״ב שס הל' ד:
ה ה מ״י שס פרק א
הלכה ו:
ו ו מ״י שס הלכה ז:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א בתום ד"ה מויר מויר
 מויר פויר הרי זה מויר וכו'.
 והר"ר יחיאל פירש דר"ל
 ללא לענין קרבן קאמר אלל
 לענין מלקות. נ"ב וכו'
 בירושלמי דמיר דף א ע"א
 וחכיהו המוס' בנדרים דף
 ג ע"א בדר"ה אלל למ"ד
 כו' :

הגהות התוספות

1. ז"ל חק. 2. ז"ל דהציא.
3. ז"ל דצין.

פי' הרא"ש

כ(ב) כנויי נדירות כנוריות.
כל שאנו קורא חשש
מיקרינו נוס המכנה שם
הכבירו: האומרו אה אה
נדר. לאו לפורשו כנוי ק"א
אתי אלא כי לדרו חור כמו
האוחז הכלי בבית די שלו
הכל עולה עמו. ה' אור
נדר ממש חור אלא
משמעת קצת לשון נדר
ורביתו עבר לשון נדר
ממש האומר [אהא] נאה
ה' נדר. אף הו' נדר הור
וגרעט שפי המאמר ה' נדר
בלא נאה דהאומר אה
נדר עובר לשפנו שי
כשנפתחו לשון נדירות
יחר אמרו (כמ) [נאה]
כא האומר אה נאה אה
מתי אס נדר עובר לשפנו
דאנאה כמזקט משפנו
וכע' נדרה פסיכ ששור
סרפספס בגמ' ומתיא'
ו' אף ו' קתי. וחמימה אמאי
לא כליתוהו כיהי הדיר
נאה אה אה אה אה אה
נאה ה' נדר. ושמא אה
דכתי גוני אירי ירשא
נדר עובר לשפנו וספס
כפוס כשפנו: נוק חור
פיה ה' נדר הינו כנויי
נדירות. וכדרינרס מפרש
רעמט אדמורא ומתיא'.

הזניר נזיר וכו' כולה במתן.
מפרש טעמא בגמרא: א
מכר שדה אחד שנים עשר א
מ'ש תני נזיר וראה היה
לסדר כדקדוק קדשים משום
הבאת קרבנותו וא"ע
דבפי' קדושה ק"א ויהי
טעמא אמאי נזיר קאי ויהי
טעם ומפרש איידי תנא
כתובת ותנא חמירי דתנא
גרים ואידי תנא גרים
וקאי נזיר דמיא לעירום
ותנא טעם לכדכ' כל
הזרוא טעם בקלוקלה
זרז אותו הטעם אי
מפיק אלל ע' סדר
המסתכות זרז שנהבד
לנו טעם דהכא שנהבד
לסדר כדקדוק שנים ועלוקו
מקום שהיה ראו ויהי
לשנות כגון סדר קדשים
ובמסכת גרים אל מפרש
לסדר טעם שנהבד אמר
למאן טעם משום מילתא
מקמי אי שאל ק
גמרי שראוי לסדר יתר
[מאן] משום דהכי
בגמרי ב' אי שאל
אלל ואלל ויהי אלל

[illegible]